

Minister Klimatu i Środowiska

Paulina Hennig-Kloska

BM-WP.0500.11.2026.DI
4249533.17246014.14070575
Warszawa, 17-03-2026

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację Posłanki Marty Stożek (znak: K10INT15434).
Temat: zagrożenia dla środowiska naturalnego spowodowane przez działalność patoschronisk i nielegalnych schronisk dla bezdomnych zwierząt i dla zwierząt zabranych w drodze interwencji dobrostanowych.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w nawiązaniu do ww. interpelacji, proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Prowadzenie schronisk dla zwierząt jest działalnością regulowaną, która wymaga uzyskania zezwolenia, o czym stanowi art. 7 ust. 1 pkt. 4 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (dalej: „u.c.p.g.”)[1]. Zgodnie z art. 7 ust. 6 u.c.p.g. zezwolenia we wskazanym przedmiocie udziela, w drodze decyzji, wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce świadczenia usług, natomiast wymagania jakie winien spełnić przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia określa w drodze uchwały rada gminy (art. 7 ust. 3 u.c.p.g.). W przypadku wykrycia nieprawidłowości wójt, burmistrz lub prezydent miasta może odmówić wydania, ewentualnie cofnąć już wydane zezwolenie, co następuje w drodze decyzji (zgodnie z art. 8a ust. 3 u.c.p.g.).

Dodatkowo, wymagania co do lokalizacji i sposobu prowadzenia schronisk regulują przepisy rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt [2] oraz przepisy ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt [3]. Organami właściwymi do sprawowania nadzoru nad ochroną zdrowia zwierząt są organy Inspekcji Weterynaryjnej, które upoważnione są również do przeprowadzenia kontroli w zakresie przestrzegania przepisów o ochronie zwierząt, co wynika z art. 3 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej [4].

Kontrole mogą dotyczyć m.in.:

- dobrostanu zwierząt,
- warunków bytowych,
- zapewnienia opieki weterynaryjnej,
- przestrzegania przepisów ustawy o ochronie zwierząt.

Organy Inspekcji Ochrony Środowiska (IOŚ) nie mają obowiązku prowadzenia ewidencji schronisk dla zwierząt ani nie uczestniczą w procedurze związanej z ich lokalizacją oraz

oddaniem do użytkowania. Należy zaznaczyć, że takie obiekty nie są wyszczególnione w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko [5], a co do takich tylko przedsięwzięć inwestor jest obowiązany poinformować wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o planowanym terminie oddania do użytkowania nowo zbudowanego lub przebudowanego obiektu budowlanego na podstawie art. 76 ust. 4 ustawy Prawo ochrony środowiska [6].

Odnosząc się do działań wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska w stosunku do schronisk dla zwierząt (w tym nielegalnych) informuję, że zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska [7], do zadań IOŚ należy kontrola podmiotów korzystających ze środowiska w zakresie przestrzegania przepisów ochrony środowiska i decyzji administracyjnych regulujących korzystanie ze środowiska.

Do kompetencji organów IOŚ należy między innymi kontrola przestrzegania przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach [8]. Należy podkreślić, że – zgodnie z art. 2 pkt 10 ustawy o odpadach, przepisów ustawy nie stosuje się do zwłok zwierząt, które poniosły śmierć w inny sposób niż przez ubój, w tym zwierząt uśmierconych w celu wyeliminowania chorób epizootycznych, i które są unieszkodliwiane zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1069/2009.

Inspekcja Ochrony Środowiska może prowadzić kontrole schronisk pod kątem przestrzegania przepisów ochrony środowiska, w szczególności w zakresie:

- prawidłowego gospodarowania odpadami (np. odchody zwierzęce, odpady weterynaryjne),
- posiadania wymaganych zezwoleń i decyzji administracyjnych,
- przestrzegania warunków określonych w wydanych decyzjach.

Informacje o potencjalnie nielegalnym postępowaniu z odpadami najczęściej pochodzą z wniosków o podjęcie interwencji zgłaszanych do organów IOŚ. W następstwie takich wniosków właściwy miejscowo wojewódzki inspektor ochrony środowiska podejmuje czynności na podstawie art. 10b ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska lub wszczyną kontrolę podmiotu w zakresie przestrzegania przepisów ochrony środowiska.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w działalności kontrolowanego podmiotu wojewódzki inspektor ochrony środowiska podejmuje przewidziane prawem działania pokontrolne, np. wydaje zarządzenie pokontrolne, stosuje pouczenie lub grzywnę w drodze mandatu karnego czy wymierza administracyjną karę pieniężną.

Organy IOŚ podejmują działania wyłącznie w granicach swoich ustawowych kompetencji, a pozostałe aspekty wykraczające poza te ramy przekazywane są według właściwości do innych organów (w tym organów Inspekcji Weterynaryjnej lub do organów samorządowych – wójta, burmistrza, prezydenta miasta).

Reasumując, z przywołanych przepisów jednoznacznie wynika, że bezpośredni nadzór nad miejscami oraz kontrolą miejsc, o których mowa w interpelacji, sprawuje wójt, burmistrz lub prezydent miasta oraz Inspekcja Weterynaryjna. Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska podejmuje działania wyłącznie w granicach swoich ustawowych kompetencji, koncentrując się na aspektach środowiskowych.

Jednocześnie Inspekcja Ochrony Środowiska, na podstawie art. 17 ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska, współdziała na bieżąco w wykonywaniu czynności kontrolnych z innymi organami administracji poprzez:

- rozpatrywanie wniosków o przeprowadzenie kontroli składanych przez organy jednostek samorządu terytorialnego,

- przekazywanie właściwym organom administracji państwowej i rządowej oraz organom samorządu terytorialnego informacji o wynikach kontroli przeprowadzonych przez Inspekcję Ochrony Środowiska,
- wymianę informacji o wynikach kontroli.

Organy ochrony środowiska prowadzą kontrolę działalności azyli dla zwierząt w oparciu o art. 77 ustawy o ochronie przyrody [9]. Organem uprawnionym do realizacji kontroli jest regionalny dyrektor ochrony środowiska właściwy ze względu na lokalizację azylu. W trakcie wspomnianych czynności osoba kontrolująca ma prawo wejścia na teren azylu dla zwierząt, żądania pisemnych lub ustnych informacji związanych z kontrolą, wglądu do dokumentów. Z przeprowadzonej kontroli każdorazowo sporządzany jest protokół. Działania kontrolne przeprowadzane są wobec podmiotów, o działalności których wiedzę posiada organ ochrony przyrody w oparciu o wydane wcześniej w tym zakresie zezwolenie. Zgodnie bowiem z przepisami utworzenie i prowadzenie azylu dla zwierząt wymaga uzyskania zezwolenia Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (GDOŚ).

W przypadku stwierdzenia w protokole kontrolnym nieprawidłowości podmiot prowadzący azyl zobowiązany jest do podjęcia działań naprawczych. Ich nieusunięcie w wyznaczonym terminie (max 2 lata) skutkuje cofnięciem przez GDOŚ wydanego wcześniej zezwolenia na prowadzenie azylu dla zwierząt. Co do nielegalnie działających azyli organ nie dysponuje wiedzą o ich funkcjonowaniu. Z samej próby definicji pojęcia „nielegalny azyl” można wnioskować, iż podmiot taki prowadzi określonego rodzaju działalność z naruszeniem przepisów prawa, w tym w szczególności bez wspomnianego wcześniej zezwolenia. W związku z powyższym od strony formalnoprawnej jest on niewidoczny dla organu ochrony przyrody.

W odniesieniu do zwierząt niebezpiecznych – należy zauważyć, że ich posiadanie i przetrzymywanie wymaga uzyskania odpowiedniej zgody. Powyższy wymóg nie dotyczy m.in. azyli dla zwierząt.

W stosunku do podmiotów, które przetrzymują zwierzęta niebezpieczne, regionalny dyrektor ochrony środowiska (rdoś) właściwy ze względu na miejsce przetrzymywania takiego zwierzęcia może przeprowadzić kontrolę warunków jego przetrzymywania (art. 73. ust. 7 ustawy o ochronie przyrody) na analogicznych zasadach jak w przypadku azyli dla zwierząt.

Dodatkowo, jeżeli kontrola związana z posiadaniem gatunku niebezpiecznego wykaże, że posiadacz zwierzęcia nie spełnia warunków, na jakich możliwe jest przetrzymywanie zwierząt, rdoś wyznacza w pierwszej kolejności czas na usunięcie nieprawidłowości (14 dni). W przypadku braku usunięcia nieprawidłowości we wskazanym terminie właściwy regionalny dyrektor ochrony środowiska wydaje decyzję o cofnięciu zezwolenia na posiadanie i przetrzymywanie zwierzęcia niebezpiecznego.

Z wyrazami szacunku

Paulina Hennig-Kłoska
 Minister Klimatu i Środowiska
 Ministerstwo Klimatu i Środowiska
 / – podpisany cyfrowo/

Podstawa prawna:

- [1] Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2025 r. poz. 733).
- [2] Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 175).
- [3] Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580).
- [4] Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 12).
- [5] Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz.1839).
- [6] Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2025 poz. 647).
- [7] Ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 425).
- [8] Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587).
- [9] Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13).

Do wiadomości:

1. Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM.